

Rapport om Sveriges genomförande av Århuskonventionen

Lantbrukarnas Riksförbund, LRF, får härmed avge följande yttrande över innehållet i rapporten.

LRF är en intresse- och företagargrupp för människor och företag inom det gröna näringslivet. LRFs cirka 150 000 medlemmar driver tillsammans 90 000 företag och det gröna näringslivet står för 8 procent av Sveriges BNP. LRF ska medverka till utveckling av företag och företagare inom jord, skog, trädgård och landsbygds miljö, så att de kan förverkliga sina ambitioner om tillväxt, lönsamhet och attraktionskraft.

LRF:s synpunkter

På sidan 20 i rapporten beskrivs Skogsstyrelsens publicering av innehållet i samtliga avverkningsanmälningar. LRF anser att texten bör kompletteras med att det pågår en rättsprocess som avser frågan om publiceringarna uppfyller kraven i personuppgiftslagen. Publiceringen saknar acceptans hos merparten av de berörda skogsägarna, vilket bland annat kommit till uttryck i stämmouttalanden från skogsägarföreningarna. LRF anser att uppgifterna i anmälningarna utgör personuppgifter i personuppgiftslagens mening och domstolsprövningen av Skogsstyrelsens intresseavvägning mellan intresset av att publicera och risken för kränkning av enskilda skogsägars personliga integritet pågår för närvarande.

När det gäller beskrivningen på sid 38 av nu gällande bestämmelser i miljöbalken 16 kap 13 § är innehållet i paragrafen inte återgivet på ett helt korrekt sätt. Det anges att "Icke vinstdrivande organisationer..." har överklaganderätt, medan paragrafen stadgar att "en ideell förening eller en annan juridisk person" får överklaga. Även om avsikten inte är att återge bestämmelsen ordagrant kan det mot bakgrund av de föreslagna ändringarna i paragrafen vara lämpligt att ändra texten.

På sid 38 hänvisas också till remissyttrandet som inkom i samband med den senaste ändringen i miljöbalken 16 kap 13 §. Århuskonventionen ställer inte

upp några hinder för att Sverige inför en obegränsad talerätt för alla, varför det vore lämpligt att ange de skäl som framförts för att Sverige kan anses tvingat att ytterligare sänka kvalifikationskraven för vilka miljöorganisationer som ska ges talerätt. I den remitterade rapporten anges endast att det har framförts remissynpunkter om att ytterligare justeringar av bestämmelsen behöver göras. Om dessa synpunkter inte motiverats särskilt menar LRF att det inte är av vikt att referera till dem i rapporten.

På sidan 39 refereras i de tre första styckena till två lagstiftningsärenden och en pågående utredning (beredningen av Dricksvattenutredningens förslag, förslagen om ändringar i miljöbalkens 16 kap 13 § samt den nu pågående rättsliga översynen av skogsvårdslagen). LRF anser att det är olämpligt att i den rapportering som ska göras av Sveriges genomförande av Århuskonventionen föregå de processer som de två lagstiftningsärendena och den utredning som pågår innebär.

På sidorna 40-41 beskrivs möjligheterna för enskilda och miljöorganisationer att överklaga, väcka talan, möjligheterna för alla att uppmärksamma tillsynsmyndigheter på att miljörättsliga bestämmelser inte följs, myndighetsstrukturen, myndighetsstyrning etc. Beskrivningen utgör fonden mot vilken Sveriges genomförande av Århuskonventionen ska ses, varför det är av vikt att den lyfts fram i rapporteringen.

På sidan 42 i rapporten hänvisas till Miljöbalkskommitténs slutbetänkande (2005:59) i de delar det behandlade miljöorganisationers rätt att överklaga. En generell rätt för dessa organisationer att överklaga bland annat tillståndsbeslut infördes år 1999 och kommitténs uppföljning omfattade få prövningar (19 avgöranden i 17 ärenden). Kommittén drog slutsatsen att det sammantaget inte fanns stöd för att möjligheten att delta i miljöärenden i första instans eller rätten att överklaga vissa beslut skulle ha missbrukats, men redovisar också de synpunkter som verksamhetsutövare framfört. Erfarenheterna av miljöorganisationers deltagande var i vissa fall begränsade och de verksamhetsutövare som hade sådana var överlag positiva till att miljöorganisationer deltar i ett tidigt skede av miljöprövningen, helst redan vid samrådet. Däremot uttrycktes ett missnöje med om dessa kommer in i en prövning i ett förhållandevis sent skede. Att så sker utgör ett överraskningsmoment och uppfattades om oförutsebart. Den verksamhetsutövare som i undersökningen förefaller ha haft störst erfarenhet av miljöorganisationers deltagande kritiserade organisationerna för att de inte i tillräcklig utsträckning velat delta i samverkan. Kommitténs slutsats var att miljöorganisationerna har visat sig spela en viktig roll i beslutsprocesser på miljöområdet genom att bidra till sakkunskap mm.

LRF menar att slutsatserna som Miljöbalkskommittén drog med avseende på erfarenheterna av miljöorganisationers deltagande bör hanteras med försiktighet mot bakgrund av att det rörde sig om ett mycket begränsat

underlag samt att antalet och typen av miljöorganisationer som idag har möjlighet att delta i beslutsprocesser och talerätt är betydligt fler än år 2005. Om de skäl för deltagande som finns i form av att miljöorganisationer bidrar med sakkunskap, lokal förankring och att de utgör en kanal för allmänhetens synpunkter och engagemang ska ha fortsatt giltighet menar LRF att det snarast finns anledning att höja kvalifikationskraven. Dessa är i dagsläget istället på väg att utvecklas till att inkludera så löst sammansatta företeelser som Facebookgrupper, vilka typiskt sett inte uppfyller några av de nämnda kriterierna.

Med vänlig hälsning
LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

Isabel Moretti
Enhetschef

Åsa Hill
Jurist